

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 10 kwietnia 2017 r.

Poz. 1647

UCHWAŁA NR XX/131/2017 RADY GMINY ROGOWO

z dnia 14 marca 2017 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Rogowo na lata 2017 - 2020"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.¹⁾) oraz art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Rogowo na lata 2017 – 2020”, w brzmieniu stanowiącym Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rogowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Tomasz Michalczak

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579 i poz. 1948.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2015 r. poz. 397, poz. 774 i poz. 1505 oraz z 2016 r. poz. 1330, poz. 1887 i poz. 1948.

Załącznik
do uchwały Nr XX/131/2017
Rady Gminy Rogowo
z dnia 14 marca 2017 r.

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.) nakłada na gminy obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami. Stanowi o tym artykuł 87 przedmiotowej ustawy.

Przyjęty przez Radę Gminy w formie uchwały, gminny program opieki nad zabytkami jest elementem polityki samorządowej i będzie służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących inicjowania, wspierania, koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Program opieki nad zabytkami ma na celu pomóc w aktywnym zarządzaniu zasobem stanowiącym dziedzictwo kulturowe gminy. Wskazane w programie działania są skierowane na ochronę zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Gminny program opieki nad zabytkami, m.in. poprzez działania edukacyjne, ma też budzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, roli i znaczenia lokalnych wartości i wspólnych korzeni. Wspólna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości i świadomość wspólnoty kulturowej. Przedmiotowy Program, który opracowywany jest na 4 lata, po uzyskaniu pozytywnej opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, zostaje przedłożony Radzie Gminy Rogowo w celu podjęcia uchwały. Natomiast Wójt Gminy Rogowo sporządza, co dwa lata sprawozdanie z jego realizacji i przedstawia Radzie Gminy.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY ROGOWO

Gmina Rogowo położona jest w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie żnińskim. Od strony południowej granica gminy jest jednocześnie granicą województwa.

Gmina Rogowo graniczy z 7 gminami :

- od północnego zachodu z gminą Janowiec Wielkopolski,
- od północy z gminą Żnin,
- od północnego wschodu z gminą Gąsawa,
- od wschodu z gminą Mogilno,
- od południowego wschodu z gminą Trzemeszno,
- od południa z gminą Gniezno,
- od południowego zachodu z gminą Mieleszyn.

Powierzchnia gminy Rogowo wynosi 178,85 km², co plasuje ją pod względem powierzchni na drugiej pozycji w powiecie żnińskim (po Gminie miejskiej Żnin).

Obszar gminy podzielony jest na 20 sołectw: Budziszław, Cegielnia, Cotoń, Czewujewo, Gałężewo, Gościeszyn, Grochowska Księża, Grochowska Szlacheckie, Izdebnó, Lubcz, Mięcierzyn, Niedźwiady, Recz, Rogowo, Ryszewo, Rzym, Skórki, Wiewiórczyn, Zalesie, Złotniki.

Na koniec 2016 r. wg. danych Urzędu Gminy Rogowo (mieszkańcy stali) obszar Gminy Rogowo zamieszkiwało 6853 osoby. W gminie w 2015 roku zarejestrowanych było 449 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, z czego 337 to osoby fizyczne.

Dominującą funkcją gminy jest rolnictwo oraz obsługa rolnictwa. Według danych za 2010 r. (wg. spisu rolnego) na terenie gminy Rogowo prowadzonych było 548 gospodarstw rolnych. Na obszarze Gminy znajduje się 119,50 km² użytków rolnych, co stanowi 67 % powierzchni ogółem jednostki. Wskaźnik lesistości Gminy wynosi 25.5%. Pod względem warunków klimatycznych Gmina należy do strefy Środkowej, natomiast pod względem fizyko-geograficznym położona jest w obrębie makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego i mezoregionu Pojezierza

III. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Podstawę prawną do sporządzenia niniejszego programu stanowi art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.). Zgodnie ze wskazanym powyżej art. ustawy program ten ma na celu, w szczególności:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju,
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw, sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków,
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

IV. UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Ochrona i opieka nad dziedzictwem kulturowym na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jest regulowana wieloma aktami prawnymi, które powinny być uwzględnione w opracowywaniu programów opieki nad zabytkami. Fundamentem systemu ochrony kulturowego w Polsce jest **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), stanowi ona bowiem, że ochrona zabytków to konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela.

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.) jest głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce. Stanowi podstawę prawną ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce, określa politykę zarządzania zabytkami oraz wyznacza główne zadania państwa oraz obywateli (właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych). Szczegółowe zapisy określają przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków. Wprowadza pojęcia ochrony i opieki (art. 3).

Ochrona zabytków (art. 4) polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie,
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,
- udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków,
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę,
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków,
- uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Natomiast opieka nad zabytkami (art. 5) sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności na zapewnieniu warunków:

- naukowego badania i dokumentowania zabytku:
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku,
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,
- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości.

Opiece i ochronie podlegają, bez względu na stan zachowania (art. 6):

- zabytki nieruchome: krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne i ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki ruchome: dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje stanowiące zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych, numizmaty oraz pamiątki historyczne, wytwory techniki, materiały biblioteczne, wytwory sztuki ludowej, rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne, przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki archeologiczne: pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej. Ochronie ustawodawczej mogą podlegać również nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Ustawa wskazuje także formy ochrony zabytków (art. 7), którymi są:

- wpis do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, na podstawie decyzji wydanej przez WKZ z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy,
- uznanie za Pomnik Historii przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego,
- utworzenie parku kulturowego przez radę gminy na podstawie uchwały,
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W szczególności:

- uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu,
- ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.

Ustawa wskazuje, że w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę: zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, parków kulturowych (art. 19 ust. 1).

Ustawa w art. 20 stanowi, że o konieczności uzgadniania projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego województwa oraz miejscowego planu zagospodarowania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w zakresie kształtowania i zagospodarowania terenu, zaś w art. 21, że ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy.

Ponadto art. 22 określa, że Wójt (prezydent miasta, burmistrz) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) gdzie w art. 7 ust 1 pkt. 9 zostały określone zadania własne gminy: „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”. Pośrednio do ochrony zabytków odnoszą się zadania obejmujące kwestie: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, bibliotek gminnych i innych instytucji kultury, kultury fizycznej i turystyki, zieleni gminnej i zadrzewień, cmentarzy gminnych, utrzymania gminnych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, promocji gminy.

Istotne uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, znajdują się w innych obowiązujących ustawach, w tym:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 672 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012, poz. 406 ze zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817),
- ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r., poz. 987 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r., poz. 642 ze zm.).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1506).

V. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.

1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Rogowo został sporządzony z uwzględnieniem zewnętrznych uwarunkowań ochrony zabytków dziedzictwa kulturowego, w tym aktów prawa oraz innych opracowań strategicznych o podobnej tematyce.

Cele te wymienione zostały w następujących dokumentach:

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2014 - 2017.

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2014–2017 przyjęty został w dniu 24 czerwca 2014 r. przez Radę Ministrów uchwałą Nr 125/2014 w sprawie „Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami”. Przedmiotowy dokument został utworzony na podstawie przepisów art. 84 i art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.). W/w Program ma za zadanie usprawnienie nadzoru nad służbami konserwatorskimi oraz określenie źródła finansowania inwestycji i procedur administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji oraz przyznawaniem funduszy na prace podejmowane w obiektach zabytkowych. Celem głównym Krajowego Programu Opieki nad Zabytkami jest wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków. Cel główny programu jest wdrażany poprzez trzy cele szczegółowe:

- wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce: uporządkowanie i ujednoczenie stanu wiedzy o zasobie zabytków w Polsce polegające na sporządzeniu kompleksowego raportu o stanie zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księgi rejestru A i C), uporządkowaniu rejestru zabytków nieruchomych (księgi rejestru A i C) (usunięcie „martwych wpisów”), opracowaniu diagnozy stanu zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych,
- wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków:

podniesienie jakości zarządzania zabytkami i zarządzania procesami ochrony zabytków wraz z podniesieniem jakości procesów decyzyjnych w administracji dotyczących ochrony zabytków,

- tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji: zwiększanie dostępu do dziedzictwa i jego aktywna promocja.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 z perspektywą do 2020 r.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 przyjęta przez Radę Ministrów 21 września 2004 r. oraz jej uzupełnienie do roku 2020 jest rządowym dokumentem stanowiącym podstawę dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, a przede wszystkim dla nowoczesnie pojmowanej polityki kulturalnej państwa, funkcjonującej w warunkach rynkowych, w połączeniu z perspektywami kolejnych okresów programowania Unii Europejskiej. W ramach strategii określono misję, którą jest:

„Zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przynoszonej ponad pokoleniami, określającej całość historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów”.

Cele Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020 obejmują:

Cel strategiczny: zrównoważenie rozwoju kultury w regionach.

Cele cząstkowe:

- wzrost efektywności zarządzania sferą kultury,
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury,
- zmniejszenie dysproporcji regionalnych w rozwoju kultury,
- wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans w dostępie do szkolnictwa artystycznego, dóbr i usług kultury,
- poprawa warunków działalności artystycznej,
- efektywna promocja twórczości,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków,
- zmniejszenie luki cywilizacyjnej poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury kultury,
- promocja polskiej kultury za granicą,
- ochrona własności intelektualnej i walka z piractwem,
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury,
- rozwój przemysłów kultury.

Na podstawie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020 sformułowane zostały 11 programów operacyjnych. Jednym z w/w programów jest **Program operacyjny – „Dziedzictwo Kulturowe”**.

Program realizowany jest w ramach dwóch komplementarnych priorytetów: rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych oraz rozwój kolekcji muzealnych.

Podstawowym celem priorytetu 1 jest poprawa stanu zachowania zabytków, zwiększenie narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego, kompleksowa rewaloryzacja zabytków, zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki, poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę.

Priorytet drugi programu koncentruje się natomiast na zadaniach związanych z zakupami dzieł sztuki i kolekcji dla instytucji muzealnych, zakupami starodruków i archiwaliów, konserwacji i digitalizacji muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych, wspieraniu rozwoju muzealnych pracowni konserwatorskich oraz nowych technik konserwacji zabytków ruchomych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie jest dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów

rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Zgodnie z zapisami Strategii dzięki rozwojowi lokalnemu w wymiarze społeczno-kulturowym, gospodarczym, ekologiczno-przestrzennym oraz działaniom wyrównawczym na rzecz zwiększenia dostępu do usług publicznych, obszary wiejskie staną się lepszym miejscem do życia, lepiej wykorzystującym dziedzictwo kulturowe i walory środowiska przyrodniczego, bardziej atrakcyjnym turystycznie i inwestycyjnie oraz bardziej zintegrowanym ze względu na wzmocnioną tożsamość lokalną.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. Zgodnie z wymogami ustawowymi określono także wynikające z KPZK 2030 ustalenia i zalecenia dla przygotowywania planów zagospodarowania przestrzennego województw.

W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady oraz mechanizmy koordynacji i wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

W przedmiotowym dokumencie:

- przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju do 2030 roku,
- określono cele i kierunki polityki przestrzennego zagospodarowania kraju,
- wskazano zasady, według których działalność człowieka powinna być realizowana w przestrzeni.

Koncepcja jest też częścią nowego systemu zarządzania rozwojem Polski. Oznacza to, że KPZK 2030 wraz z długo- i średniookresową Strategią Rozwoju Kraju oraz z dziewięcioma strategiami zintegrowanymi prezentują spójną wizję rozwoju Polski.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami),
- systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Wizja polskiej przestrzeni w 2030 roku: przestrzeń Polski ma być przyjazna dla mieszkańców naszego kraju i z powodzeniem konkurować z przestrzenią europejską, Siłą polskiej przestrzeni, podobnie jak w Europie, będzie rozwój obszarów funkcjonalnych.

2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa.

Samorząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego prowadzi działania z zakresu ochrony zabytków jako jednostka samorządu terytorialnego, realizując zadania, wynikające z zapisów ustawowych. Ponadto Samorząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego sprawuje opiekę nad zabytkami, będąc ich właścicielem.

Na szczeblu wojewódzkim zostały opracowane dokumenty strategiczne, które są podstawą prawną oraz pozwalają wskazać kierunki działań dla programów na niższych poziomach jednostek samorządu terytorialnego.

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020 r.

Strategia została przyjęta przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr XLI/586/05 z dnia 12 grudnia 2005 r.

W/w Strategia jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2010 r. uchwalonej uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego Nr 439/2000 w dniu 20 czerwca 2000r. Tematykę dotyczącą dziedzictwa kulturowego przedstawiono w działaniu pn. „Promocja dziedzictwa kulturowego, które wskazuje, że dziedzictwo kulturowe bywa znaczącym czynnikiem rozwoju danego regionu w przyszłości”. W ramach tego działania wyróżniono następujące poddziałania:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego:

stan techniczny znacznej części zasobów dóbr kultury materialnej, zwłaszcza zabytków architektury i urbanistyki regionu kujawsko-pomorskiego jest niezadowolający, a wielu obiektów i zespołów urbanistycznych wręcz zły. Brak systematycznych działań konserwatorskich może skutkować ich bezpowrotną utratą. Zachowanie bogatego dziedzictwa kulturowego regionu w jak najlepszym stanie i z zamiarem jego wielokierunkowego użytkowania, wymaga zróżnicowanych ze względu na bogactwo form działań konserwatorskich (remontowych, rekonstrukcyjnych, innych). Jednym z takich działań, umożliwiającym właściwą ochronę i jednocześnie udostępnienie licznych obiektów dziedzictwa kulturowego jest ich multimedialna prezentacja przy wykorzystaniu technik informatycznych (digitalizacji). Za ich pośrednictwem liczne, unikalne eksponaty zbiorów muzealnych i bibliotecznych, mogą być bezpośrednio dostępne w celach informacyjno-edukacyjnych, promocyjnych i innych,

- adaptacja dziedzictwa kulturowego dla współczesnych potrzeb społecznych:

dziedzictwo kulturowe, w szczególności zaś obiekty zabytkowej architektury przeznaczone w przeszłości do określonego użytkowania, winny być adaptowane do spełniania nowych funkcji. Mogą one służyć dla ekspozycji obiektów, być wykorzystywane jako pomieszczenia prezentacji twórczości artystycznej, dla aktywności rekreacyjnej, w tym nawiązującej to tradycji historycznej itp. Tego rodzaju adaptacje przybliżą te obiekty ludziom współczesnym, ożywią je i fragmenty osiedli w których się znajdują, mogą stać się źródłem dochodów, które będzie można przeznaczać na przykład na ich należyte utrzymanie.

W przedmiotowym dokumencie dziedzictwo kulturowe rozumie się głównie jako instrument promocji regionu, odznaczający się stosownymi walorami prezencyjnymi. W odniesieniu do zabytków architektury i urbanistyki ww. walory oznaczają odpowiedni stan techniczny obiektów, dla zabytków ruchomych kluczowe jest atrakcyjne zaaranżowanie kolekcji, natomiast w odniesieniu do przejawów kultury duchowej czy tradycji ich przystępna prezentacja.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020 został zatwierdzony przez Komisję Europejską dnia 16 grudnia 2014 roku. Program składa się z 12 Osi Priorytetowych wraz z poszczególnymi działaniami.

Przedmiotowy Program jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+. Strategia Programu jest w pełni spójna z celami krajowymi wskazanymi w Strategii Rozwoju Kraju do 2020 roku i jednocześnie zachowuje synergię z celami Strategii Europa 2020. Program zawiera streszczenie analizy społeczno-gospodarczej regionu wraz z wynikającymi z niej głównymi wyzwaniami rozwojowymi dla województwa, opis priorytetów wraz z uzasadnieniem, syntetyczny opis wdrażania, a także szacunkowy plan finansowy.

Celem głównym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020 jest uczynienie województwa kujawsko-pomorskiego konkurencyjnym i innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców.

W ramach osi 4. Region przyjazny środowisku wskazano priorytety inwestycyjne, którym jednym z nich jest priorytet 6c. *Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.*

W jego ramach określono cel szczegółowy: *zwiększona atrakcyjność obiektów kultury regionu kujawsko-pomorskiego.*

Realizacja priorytetu służyć będzie z jednej strony zachowaniu dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz rozwojowi zasobów kultury, z drugiej bardziej efektywnemu ich wykorzystaniu dla rozwoju społeczno - gospodarczego regionu jako źródła realnych korzyści ekonomicznych.

Program podkreśla, iż w województwie kujawsko-pomorskim znajdują się unikatowe obiekty zabytkowe podlegające ochronie, w szczególności są to obiekty architektury sakralnej, rezydencjonalnej, zamki, zespoły miejskie (UNESCO), zieleń zabytkowa, historyczna infrastruktura wojskowa oraz stanowiska archeologiczne.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa jest kontynuacją prac planistycznych rozpoczętych opracowaniem Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego uchwalonej przez Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego. W opracowaniu obu dokumentów stosowano zasadę „zintegrowanego planowania strategicznego”, gdzie strategia rozwoju społeczno – gospodarczego określa założenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a sam plan jest wyrazem przestrzennym tejże strategii. Przedmiotowy plan nie posiada rangi prawa miejscowego, jest jednak wiążący na obszarze województwa, gdyż jego ustalenia muszą być uwzględnione w uchwalonych przez organy samorządu terytorialnego studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, z którymi z kolei musi być spójny każdy opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Zróżnicowana problematyka zagospodarowania przestrzennego województwa wymaga stosowania szczególnych zasad zagospodarowania, które określone zostały w następujących zakresach tj.: ochrony i kształtowania struktur środowiska przyrodniczego, zachowania dziedzictwa kulturowego, kształtowania regionalnego układu osadniczego, zagospodarowania związanego z rozwojem gospodarczym, w szczególności dla działalności przemysłowych, w sferze rolnictwa i w sferze turystyki oraz w zakresie rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej.

Zachowanie dziedzictwa kulturowego wymaga przestrzegania następujących zasad:

- zachowania dziedzictwa kulturowego w stanie umożliwiającym jego przetrwanie dla przyszłych pokoleń,
- harmonijnego kształtowania krajobrazu kulturowego,
- dbałości o integralność zabytkowych struktur urbanistycznych i ruralistycznych.

Program Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2013 – 2016.

Opracowana edycja „Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2013-2016” jest dokumentem, w którym przedstawione zostały cele i kierunki działania w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego. Ideą przyświecającą założeniom programu jest nakreślenie kierunku działań i priorytetów w zakresie opieki nad zabytkami.

Cel nadrzędny Programu to utrzymanie różnorodności kulturowej województwa jako świadectwa historii regionu oraz potencjału dla rozwoju gospodarczego. Cele szczegółowe to:

- zachowanie dziedzictwa materialnego,
- zachowanie dziedzictwa niematerialnego,
- kultywowanie tradycji regionalnych,
- wzrost świadomości społecznej dla ochrony dziedzictwa kulturowego,
- wzrost konkurencyjności regionu.

Główne działania w zakresie opieki nad zabytkami przewidywane przez Program Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko-Pomorskiego to:

- wspieranie działań zmierzających do poszerzania listy obiektów, wpisanych do rejestru zabytków, na przykład poprzez odpowiednie wymogi konkursowe,
- propagowanie i wspieranie prac przy aktualizacji i uzupełnianiu wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków,
- kontynuacja współfinansowania prac konserwatorsko - restauratorskich, rewitalizacyjnych i ratunkowych przy obiektach nieruchomości i ruchomych, wpisanych do rejestru zabytków, oraz doskonalenie zasad przyznawania dotacji,

- wspomaganie działań konserwatorsko - restauracyjnych przy zabytkowych układach urbanistycznych i ruralistycznych,
- wspomaganie organizacji szkoleń i wykładów związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego,
- wspomaganie organizacji konkursów o charakterze edukacyjnym,
- nagradzanie działań przyczyniających się do zachowania bądź przywracania historycznych wartości zasobów dziedzictwa kulturowego województwa,
- wspieranie działań edukacyjnych w zakresie znaczenia, wartości i ochrony niematerialnego dziedzictwa kultury województwa,
- wspomaganie działań w obszarze digitalizacji najcenniejszych zasobów folkloru słownego i ich udostępniania,
- aktywizacja środowisk lokalnych poprzez przywracanie dawnych praktyk tanecznych i muzycznych;
- wspieranie i upowszechnianie „ginących zawodów”,
- aktywizacja środowisk poprzez organizowanie warsztatów nauki rękodzieła, budownictwa instrumentów czy nauki gry na instrumentach tradycyjnych,
- wspieranie zajęć z twórcami i rzemieślnikami, dotyczących przekazywania ich umiejętności,
- wspieranie w oparciu o istniejące mechanizmy działań popularyzatorskich, edukacyjnych i naukowych związanych z opieką i ochroną dziedzictwa kulturowego, takie jak: opracowania syntetyczne i monograficzne dotyczących dziedzictwa kulturowego województwa w jego wymiarze materialnym i niematerialnym, przewodniki, vademeca, informatory, materiały informacyjne i promocyjne związane z obiektami objętymi ochroną prawną, wspieranie w ramach istniejących regulacji prawnych wydawnictw związanych z dziedzictwem kulturowym (wydawnictwa książkowe, audiobooki, materiały filmowe i inne) ze zbiorów własnych instytucji z terenu województwa,
- wspomaganie przedsięwzięć zmierzających do zachowania i kształtowania ładu przestrzennego z utrzymaniem właściwej ekspozycji obiektów zabytkowych i dostosowywaniem nowej zabudowy do wartości historycznych miejsc,
- wspieranie rozwoju turystyki bazującej na kulturowym dziedzictwie regionu,
- wspomaganie tworzenia tras turystycznych i produktów turystycznych w oparciu o zasoby dziedzictwa, łączących elementy materialne i niematerialne,
- wspomaganie działań w zakresie kompleksowego zagospodarowania istniejących szlaków kulturowych, zarówno tych o znaczeniu międzynarodowym, jak i regionalnym,
- wspieranie i kształtowanie rozwoju turystyki kulturowej o charakterze religijnym, sentymentalnym czy tematycznym,
- wykorzystanie tożsamości kulturowej regionu jako czynnika marketingowego.

W Programie spośród obiektów architektury rezydencjonalnej wymienia się pochodzący z epoki klasycyzmu pałac rodziny Korytyńskich (1780 r., 1912 r.) położony w Grochowiskach Szlacheckich. Natomiast z nieruchomości zabytków archeologicznych do rejestru województwa wpisana została osada obronna związana z kulturą łużycką położona w Izdebnie.

VI. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.

1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Rogowo wykazuje zgodność z celami gminnych programów strategicznych.

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Rogowo na lata 2013-2022

Powyższy dokument został uchwalony przez Radę Gminy Rogowo uchwałą Nr XXVII/198/2013 z dnia 29 listopada 2013 r. Przyjęto w nim misję, która określa priorytety i cele rozwoju społeczno- gospodarczego gminy. Misja zawarta w Strategii brzmi : „ *Efektywne zaspakajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju Gminy Rogowo* ”. Za pomocą misji powinien zostać osiągnięty stan docelowy – wyrażony w wizji rozwoju : „ *Gmina Rogowo – obszar z rozbudowaną infrastrukturą techniczną sprzyjającą rozwojowi przedsiębiorczości w sektorze MSP, z ofertą wypoczynku weekendowego przy wykorzystaniu lokalnych walorów turystyczno- przyrodniczych* ”.

Realizację wizji rozwoju gminy Rogowo umożliwią cele strategiczne, sprecyzowane w ramach wyodrębnionych kierunków rozwoju gminy :

- I. Infrastruktura techniczna
- II. Turystyka
- III. Przedsiębiorczość
- IV. Ochrona środowiska

W strategii w nawiązaniu do „turystyki” stwierdzono, iż warunki przyrodnicze gminy, a mianowicie liczne jeziora, urozmaicona rzeźba terenu i duże kompleksy leśne oraz zadawalający stan środowiska naturalnego sprawiają, że gmina stanowi atrakcyjny rejon dla pełnienia funkcji turystyczno-wypoczynkowej. W dokumencie tym zabytki wpisane do rejestru zabytków i inne obiekty zabytkowe zostały zaliczone jako jeden z czynników kształtujących atrakcyjność turystyczną.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Rogowo

Studium uchwalone zostało przez Radę Gminy Rogowo 29 września 2015 r. uchwałą Nr VII/48/2015. W dokumencie tym w rozdziale II, dokonano opisu krajobrazu kulturowego oraz przedstawiono uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Co jednak istotniejsze na mocy przepisów o ochronie zabytków w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz innych zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. Regulacje w powyższym zakresie w obowiązującym studium zawarte zostały w punkcie „Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej”. Określony został podstawowy kierunek działań konserwatorskich. Wyznaczono trzy strefy ochrony konserwatorskiej.

Strefa „A” – pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmuje obszary szczególnie wartościowe, wskazane do bezwzględного zachowania, położone we wsiach : Czewujewo, Grochowiska Szlacheckie, Gościeszyn, Izdebno (cypel), Lubcz, Recz, Rogowo, Skórki (kaplica), Wola i Złotniki. Wszelkie działania inwestycyjne w tej sferze powinny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej, obejmuje obszary podlegające rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru w skali nowej zabudowy. Zostały wyznaczone we wsiach : Budziszlaw, Cegielnia, Czewujewo, Grochowiska Księżę, Grochowiska Szlacheckie, Gościeszyn, Izdebno (cypel), Lubcz, Mięcierzyn, Niedźwiady, Recz, Rogowo, Skórki, Wiewiórczyn, Wola i Złotniki. Uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków powinny być przebudowy obiektów zabytkowych, lokalizacje nowych obiektów, korekty układu przestrzennego.

Strefa „W” – ochrony archeologicznej, obejmuje rozpoznane potencjalne obszary występowania stanowisk archeologicznych . Szczególną ochroną należy objąć obszary objęte strefa „W” w obrębie Izdebno, Wiewiórczyn i Skórki. Uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków powinny być wszelkie prace ziemne projektowane na obszarze strefy ochrony archeologicznej w celu określenia zakresu badań archeologicznych.

Ponadto w studium w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków lub do gminnej ewidencji zabytków gminy Rogowo ustalono zasady zapewniające ich ochronę oraz określono działania jakie należy przyjąć dla ochrony posiadanych zasobów kulturowych przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Są aktem planowania przestrzennego, w którym wiążące są ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowywania przestrzennego. W obowiązującym dla gminy Rogowo studium przyjęto, że na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy ustalić właściwy sposób ochrony, a zwłaszcza obiektów o szczególnych walorach kulturowych i historycznych poprzez odpowiednie działania konserwatorskie.

W 13 spośród 38 planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych przez Radę Gminy Rogowo zostały wprowadzone zapisy dotyczące stref ochrony konserwatorskiej :

Uchwała Nr VIII/46/99 Rady Gminy w Rogowie z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Rogowo:

a) dla działki nr 60/4 położonej w obrębie Wola:

- teren stanowi zespół pałacowo – parkowy objęty strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej i podlega ochronie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- adaptacji podlega istniejąca zabudowa pałacowa, z dopuszczeniem przebudowy i rozbudowy na warunkach określonych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z uwagi na położenie całego terenu w strefie „A” ochrony konserwatorskiej,
- minimum 60,0% powierzchni terenu należy pozostawić ekologicznie czynne niezabudowane i nieutwardzone; zakaz dewastacji istniejącego parku; wszelkie zmiany i zabiegi pielęgnacyjne na terenie parku można prowadzić wyłącznie po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

b) dla działek nr 60/3, nr 62 i nr 65/5 położonych w obrębie Wola:

- wymagane uzgodnienie projektu budowlanego z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków z uwagi na położenie terenu w strefach „A” i „B” ochrony konserwatorskiej.

Uchwała Nr VIII/47/99 Rady Gminy w Rogowie z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Rogowo:

a) dla działek nr 20/1, nr 20/2 i nr 20/3 (obecnie nr 1157, nr 1158 i nr 1159) położonych w Rogowie przy ul. Kościelnej:

- z uwagi na położenie terenu w strefie „W” ochrony konserwatorskiej wymagane jest zapewnienie przez inwestora nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi; projekty budowlane obiektów należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Uchwała Nr VIII/48/99 Rady Gminy w Rogowie z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Niedźwiady:

a) dla działki nr 30/3:

- z uwagi na położenie części terenu w strefie „W” ochrony konserwatorskiej wymagane jest uzgodnienie projektu budowlanego z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, a w przypadku natrafienia w trakcie prac ziemnych na obiekt zabytkowy wstrzymanie prac i powiadomienie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Uchwała Nr VIII/51/99 Rady Gminy w Rogowie z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w sołectwie Izdebnó:

- z uwagi na położenie terenu w strefie „W” ochrony konserwatorskiej wymagane jest zapewnienie przez inwestora nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi; projekty budowlane obiektów należy uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Uchwała Nr XVI/117/2000 Rady Gminy w Rogowie z dnia 19 kwietnia 2000 r. w sprawie zmian miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Rogowo obejmujących tereny położone w Grochowiskach Księżych i Cegielni – Gołqbkach:

- dla wszystkich terenów objętych zmianami wymagane jest każdorazowo uzyskanie uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Uchwała Nr XXI/152/2000 Rady Gminy w Rogowie z dnia 24 listopada 2000 r. w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Lubcz:

- dla działek nr 98/1 i nr 136/4 z uwagi na położenie terenu w strefie ochrony konserwatorskiej wymagane jest, aby projekty budowlane obiektów uzgadniać z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, a w przypadku natrafienia w trakcie prac ziemnych na obiekt zabytkowy powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Uchwała Nr XXI/150/2000 Rady Gminy w Rogowie z dnia 24 listopada 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Wola:

- dla działki nr 57/1 z uwagi na położenie części terenu w strefie „W” ochrony konserwatorskiej i w strefie ochrony zespołu pałacowego, wymagane uzgodnienie projektu budowlanego z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, a w przypadku natrafienia w trakcie prac ziemnych na obiekt zabytkowy wstrzymanie prac i powiadomienie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Uchwała Nr XXII/161/2000 Rady Gminy w Rogowie z dnia 28 grudnia 2000 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego we wsi Recz:

- z uwagi na położenie terenu w niewielkiej odległości od prehistorycznego grodziska, w strefie ochrony zespołu dworsko-pałacowego, wymagane jest uzgodnienie projektu budowlanego i projektu zagospodarowania każdej z działek z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków; w przypadku natrafienia w trakcie prac ziemnych na obiekt zabytkowy wstrzymanie prac i powiadomienie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Uchwała Nr VI/34/03 Rady Gminy w Rogowie z dnia 28 lutego 2003 r. w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Rogowo:

- ustala wymóg uzgodnienia projektów budowlanych ze Służbami Ochrony Zabytków; w przypadku natrafienia w trakcie prac ziemnych na obiekt zabytkowy wstrzymanie prac i powiadomienie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Uchwała Nr VI/35/03 Rady Gminy w Rogowie z dnia 28 lutego 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr 123/8 we wsi Izdebno, gmina Rogowo:

- przewiduje ze względu na położenie terenu w strefie „W” ochrony archeologicznej uzgodnienie ze Służbą Ochrony Zabytków, Delegatura w Bydgoszczy projektów budowlanych; prace ziemne powinny odbywać się pod nadzorem archeologicznym; zakres prac archeologicznych zostanie ustalony na etapie uzgadniania projektu budowlanego.

Uchwała Nr VI/38/03 Rady Gminy w Rogowie z dnia 28 lutego 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego działki nr 108 położonej we wsi Skórki:

- dokonano zapisu : teren położony w granicach strefy „W” ochrony konserwatorskiej; wymagane ustanowienie nadzoru archeologicznego na etapie realizacji inwestycji.

Uchwała Nr XXVI/154/08 Rady Gminy w Rogowie z dnia 30 grudnia 2008 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu działalności usługowej w miejscowościach: Rogowo, Izdebno i Grochowiska Księżę i zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Izdebno:

Wprowadza następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- wyznacza się tereny objęte strefą „W” ochrony archeologicznej, której zasięg pokazano na rysunku planu,
- na działkach położonych w obszarze strefy „W” ochrony archeologicznej dopuszcza się działalność inwestycyjną pod warunkiem przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologicznych na koszt inwestora, a zakres prac archeologicznych określony zostanie przy opiniowaniu zagospodarowania terenu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- wszelkie prace ziemne, w tym inwestycje liniowe, prowadzone w granicach strefy wymagają zaopiniowania Konserwatora Zabytków.

Uchwała Nr VIII/54/2015 Rady Gminy Rogowo z dnia 30 października 2015 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie Bożacin, gmina Rogowo :

Wprowadza następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- wyznacza się tereny objęte strefą „W” ochrony archeologicznej, obejmującą stanowisko archeologiczne zarejestrowane w trakcie badań powierzchniowych, wpisane do ewidencji zabytków, w granicach określonych na rysunku planu, którego ochronę należy uwzględnić na etapie projektu i realizacji inwestycji zgodnie z przepisami odrębnymi.

2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa kulturowego gminy

Zarys historii obszaru gminy

Udokumentowana historia Rogowa sięga roku 1311, kiedy Mroczo, syn Przeclawa z Żernik otrzymał Rogowo w wyniku podziału majątności. Następni właściciele przyjęli od nazwy osady nazwisko Rogowscy i pieczętowali herbem Grzymała. Rogowo w tym czasie musiało, więc być osadą znaczną i starą skoro już w 1380 roku było lokowane na prawach miejskich. Nie zachował się jednak żaden dokument, czy zapis, podający dokładną datę nadania osadzie praw miejskich. Jedynie wzmianka w dokumencie z 1380 r. określająca Rogowo jako „civitas” pozwala stwierdzić, że już wówczas było ono miastem.

W 1580 roku Rogowo zamieszkiwało zaledwie 7 rzemieślników, 6 rybaków, komornik i piekarka. W tym też roku Rogowo dekretem starosty generalnego Wielkopolski zostało zamienione z miasta na wieś: „ex oppido villa”. Decyzja ta nie spowodowała żadnych istotnych zmian w rozwoju Rogowa i trybie życia mieszkańców. Osada posiadała w dalszym ciągu układ przestrzenny i zabudowę o charakterze miejskim.

W XVII w., podczas „potopu” szwedzkiego Rogowo, podobnie jak i szereg sąsiednich ośrodków, uległo doszczętnemu zniszczeniu: miasto zostało obrabowane i spalone. Ówczesny właściciel Rogowa – Albert Węgierski odbudował je w całości. Obecny układ przestrzenny pochodzi z tego okresu. 15 czerwca 1672 roku Albert odnowił i potwierdził miastu dawne przywileje. Była to już druga lokacja Rogowa.

Po II rozbiórce Polski miasto znalazło się pod zaborem pruskim. Składało się z 27 domów, 14 stodół i 5 pustych placów. Zamieszkiwało je 210 mieszkańców. W tym stanie ostatni właściciel Rogowa, Jakub Korytowski sprzedał je rządowi pruskiemu. Położenie nad nowo powstałą granicą wpłynęło na utworzenie w 1793 roku w Rogowie komory celnej, co w sposób istotny wpłynęło na dalszy rozwój miasta i wzrost zamożności jego mieszkańców. W roku 1800 w mieście znajdowały się 34 domy, a zamieszkiwało je 266 osób.

Mimo zaboru i nabycia dóbr przez władze pruskie mieszkańcy miasta czuli się zawsze Polakami i czynnie wspierali wszelkie próby odzyskania niepodległości.

W 1849 roku, na polecenie władz pruskich rozebrano stary ratusz w Rogowie, a zbudowano nowy obiekt dla pruskiej administracji miasta. W 1883 roku, w 400 rocznicę śmierci Marcina Lutera został oddany do użytku w Rogowie, wybudowany w centrum miasta, kościół protestancki, który był symbolem procesu niemczenia miasta i okolicznych wsi.

W pierwszym dniu 1919 roku w Rogowie oddział powstańczy, utworzony w konspiracji, złożony z mieszkańców Rogowa i okolicznych wsi, wczesnym rankiem opanował Rogowo i przyłączył się do maszerującego na Żnin zgrupowania powstańczego. Organizatorem oddziału rogowskiego i akcją opanowania Rogowa przewodził Franciszek Bernard. Pierwszym komendantem miasta z ramienia władz powstańczych, został mianowany Władysław Szulc. W wyniku zdecydowanego natarcia połączonych jednostek na stacjonujący w Żninie garnizon pruski miasto zostało jeszcze w tym samym dniu wyzwolone.

Niepodległości Rogowa trwała, aż do wybuchu II wojny światowej. 1 września 1939 roku dla Rogowian, podobnie jak dla wszystkich Polaków, był dniem wielkiego smutku, rozpacz i niepewności. Tydzień później do Rogowa wkroczyły wojska okupanta. Padł jeden symboliczny strzał oddany przez Polaka, który natychmiast został ujęty przez hitlerowców i rozstrzelany. Rogowo od pierwszych dni wojny, znalazło się pod okupacją hitlerowską. Okupanci przejęli urzędy i instytucje państwowe oraz

zakłady przemysłowe, zniszczyli polskie emblematy, napisy polskie w miejscach publicznych oraz terroryzowali ludność polską. W samym Rogowie zamordowali czterech mieszkańców gminy: Jana Zanto z Czewujewa, Jana Białasa z Izdebnia, Stanisława Wesołowskiego ze Złotnik i Piotra Wajerta z Wieiórczyna oraz przypadkowo przebywającego w Rogowie Hieronima Różańskiego z Mokronos.

W grudniu 1939 roku Rogowo i okoliczne wsie: Złotniki, Grochowiska Szlacheckie, Grochowiska Księżę, Czewujewo, Izdebnia, Recz, Niedźwiady i Skórki przeżyły tragedię przymusowego wysiedlenia. Według relacji kobiety, która była naocznym świadkiem wysiedlenia gospodarza z miejscowości Recz, mieszkańców obudzono w nocy, dając im 15 minut czasu na opuszczenie gospodarstwa, bez prawa zabierania wartościowych przedmiotów i ciepłej odzieży. Mieszkańców Gminy Rogowo w większości wysiedlono w okolice Mińska Mazowieckiego oraz na Lubelszczyznę.

Gospodarstwa natychmiast obejmowali nowi właściciele – Niemcy sprowadzeni z nadbałtyckich republik Związku Radzieckiego – Litwy i Łotwy. W całości zostały przejęte przez Niemców nieliczne zakłady przemysłowe i usługowe. Polacy, którzy uniknęli wysiedlenia, otrzymywali, przez cały czas okupacji, niższe od Niemców płace, przy równocześnie wyższym podatku dochodowym. Ponadto mieli oni niższe racje żywnościowe i zaopatrzeniowe. W miejscach publicznych i w pracy obowiązywał surowy zakaz używania języka polskiego, a każdy Polak musiał kłaniać się umundurowanemu Niemcowi. Wyjątkowo ponure były, w Rogowie lata okupacji, gdyż na miejscu pozostało niewielu Polaków, którzy byli pod stałą kontrolą okupantów, bezwzględnych i wyjątkowo nieżyczliwie nastawionych do wszystkiego, co polskie.

Generalna zimowa ofensywa radziecka, która ruszyła w styczniu na całej linii frontu, przyniosła wyzwolenie Rogowa i okolic. Hitlerowcy wycofali się w panice, nie próbując nawet stawiać oporu. 22 stycznia 1945 r. do miasta wkroczyły pierwsze oddziały Armii Radzieckiej. Następnego dnia zorganizowano pierwszy po wyzwoleniu aparat administracyjny gminy, a wszystkie instytucje, urzędy i zakłady użyteczności społecznej podjęły normalną pracę. Od 23 stycznia 1945 r. funkcję tymczasowego wójta gminy, pełnił Władysław Szymczak.

Pracownicy rogowskiej placówki pocztowej, aby przyspieszyć uruchomienie normalnej łączności sami wykonali prowizoryczny datownik. Był to jednowierszowy stempelek z tekstem „Rogowo”. Dnia 13 lutego 1945 wójt gminy Rogowo powołał do życia Ochotniczą Straż Pożarną, której pierwszym prezesem został Michał Szulc, a naczelnikiem Antoni Chudziński.

W pierwszym roku wolności dokonano ekshumacji zwłok Polaków zamordowanych na terenie Rogowa w 1939 roku. Trumny z prochami były wystawione na widok publiczny, a następnie odbył się manifestacyjny pogrzeb, w którym wzięły udział władze powiatowe, oficerowie i żołnierze wojska polskiego, organizacje społeczne oraz mieszkańcy Rogowa i najbliższych okolic.

Życie mieszkańców Gminy Rogowo zaczęło się normalizować. Swą działalność poszerzyły organizacje społeczne i kulturalne. Dnia 10 października 1945 roku rozpoczęło działalność Towarzystwo Śpiewu „Jutrzenka”, którego dyrygentem przez następne dziesięciolecia był Tadeusz Pietras. Dnia 1 stycznia 1948 roku oddano do użytku dobrze wyposażony Ośrodek Zdrowia, w 1949 roku utworzono Gminną Bibliotekę Publiczną z księgozbiorem liczącym 1146 woluminów. W 1950 roku odbudowano zniszczony podczas działań wojennych most na Wełnie oraz przywrócono pierwotny wygląd rynku.

Znaczącym wydarzeniem dla życia Rogowa i całej gromady było rozpoczęcie w 1969 roku budowy szkoły, nowoczesnej i znakomicie wyposażonej, która 2 listopada 1971 roku, w obecności władz powiatowych została oddana do użytku, otrzymując imię Mikołaja Kopernika.

Dnia 1 stycznia 1973 roku, na podstawie ustawy o utworzeniu gmin i zmiany ustawy o radach narodowych, decyzją władz wojewódzkich została utworzona Gmina Rogowo i wybrana nowa Gminna Rada Narodowa. Przewodniczącym tej pierwszej rady, składającej się z 44 radnych, w tym 22 członków PZPR, 12 członków ZSL i 10 bezpartyjnych, został wybrany Edward Pilaczyński.

W 1990 roku przywrócono w Polsce samorząd terytorialny. Również w tym roku Wójtem został wybrany Józef Sosnowski. W stolicy gminy znajduje się Urząd Gminy Rogowo, będący siedzibą władz samorządowych.

Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w rejestrze zabytków.

Lp	Numer rejestru	Położenie	Opis	Zakazy i ograniczenia
1	A/507/1-3 z 24.05. 2005r.	Kościół parafialny p.w. Św. Mateusza w Lubczu	- kościół 1907-1908 - cmentarz – II połowa XIXw. - ogrodzenie ze schodami początek XXw.	Zakaz odnawiania, zdobienia, konserwowania, rekonstruowania bez zgody konserwatora zabytków
2	A/802 z 3.04.1991 r.	Zespół kościoła rzymsko - katolickiego p.w. Św. Doroty w Rogowie	XIX-XXw. - kościół 1831r. - dzwonnica drewniana - cmentarz przykościelny - mauzoleum rodziny Schedlin – Czarlińskich początek XXw.	Zakaz odnawiania, zdobienia, konserwowania, rekonstruowania bez zgody konserwatora zabytków
3	A/815 z 6.08.1993 r.	Kościół filialny p.w. Świętej Katarzyny w Skórkach	1857r.	Zakaz odnawiania, zdobienia, konserwowania, rekonstruowania bez zgody konserwatora zabytków
4	A/980 z 5.06.1987 r.	Założenie dworsko - parkowe w Grochowskich Szlacheckich	Koniec XVII/ początek XIXw. - dwór ca 1780r. - park XIXw.	Zakaz odnawiania, zdobienia, konserwowania, rekonstruowania bez zgody konserwatora zabytków
5	A/1316 z 15.06.1985r.	Założenie dworsko - parkowe w Woli	Początek XXw. - dwór koniec XIX – 1910r. - park XIX	Zakaz odnawiania, zdobienia, konserwowania, rekonstruowania bez zgody konserwatora zabytków
6	A/1156 z 10.06.1988r.	Założenie dworsko - parkowe w Złotnikach	Koniec XIXw. - dwór 1880 - park	Zakaz odnawiania, zdobienia, konserwowania, rekonstruowania bez zgody konserwatora zabytków

Wykaz zabytków ruchomych

Lp.	Numer rejestru	Położenie	Opis	Zakazy i ograniczenia
1	B/10/1-20 z 24.05.2005r.	Kościół parafialny p.w. Nawiedzenia NMP w Gościeszynie	Wyposażenie kościoła	Zakaz odnawiania, zdobienia, konserwowania, rekonstruowania bez zgody konserwatora zabytków

Wykaz zabytków archeologicznych

Lp.	Numer rejestru	Położenie	Opis	Zakazy i ograniczenia
1	143/C z 14.08. 1984r.	Grodzisko wczesnośrednio-wieczne w Reczu	Grodzisko wczesnośrednio-wieczne z zachowaną fosą i śladami przedwala	Zakaz odnawiania, zdobienia, uzupełniania i rozkopywania bez zgody konserwatora zabytków
2	106/C z 6.11. 1969r.	Grodzisko kultury łużyckiej w Izdebnie	Grodzisko kultury łużyckiej ze śladami bramy	Zakaz odnawiania, zdobienia, uzupełniania i rozkopywania bez zgody konserwatora zabytków

Stanowiska archeologiczne

Lp.	Oznaczenie AZP ¹	Ilość stanowisk ²
1	44-34	30
2	45-34	109
3	45-35	6
4	46-33	11
5	46-34	31
6	46-35	61
7	47-34	62
8	47-35	208

Wykaz zabytków w gminnej ewidencji zabytków

Miejscowość	Ulica	Nazwa obiektu	Uwagi	Własność	Stan obiektu
Budzisław		dom nr 2	murowany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
Cegielnia		dawniej szkoła	dawniej punkt felczerski, murowany, początek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 17	gliniany, około połowy XIXw	prywatna	dobry
		dom nr 21	gliniany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 22	murowany, początek. XXw. , dom całkowicie przebudowany	prywatna	dobry
Czewu-jewo		kościół parafialny p.w. Św.	murowany, 1890r.	kościelna	dobry

¹⁾ Archeologiczne Zdjęcie Polski.

²⁾ wszystkie obiekty przykryte są zimą.

		Waw-rzyńca			
		dawniej szkoła	murowana, początek XXw.	prywatna	dobry
		dom	dawniej sklep, murowany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
		kapliczka kamienna	I ćwierćwiecze XXw.	kościelna	dobry
		plebania	murowana, 1931r.	kościelna	dobry
Goście-szyn		plebania	murowana, początek XXw	kościelna	dobry
		dwór	szkoła, murowany, II połowa XIXw.	gminna	dobry
		dom nr 3	murowany, początek XXw	prywatna	dobry
		dom nr 14	murowany, 1929r., dom całkowicie przebudowany	prywatna	dobry
		dom nr 15	murowany, początek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 2	dawniej organiztówka, murowany, początek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 29	murowany, początek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 7	dawniej sklep, murowany, 1925r.	prywatna	dobry
		dawniej szkoła	murowana, początek XXw.	gminna	dobry
Grochowiska Księża		pozostałości zespołu folwarcznego	a. chlewnia, murowana, początek XXw, b. spichlerz, murowany, początek XXw. własność prywatna	prywatna	bardzo zaniedbany
		dom nr 27	murowany, koniec XIXw.	prywatna	dobry
		dom nr 28	murowany, koniec XIXw.	prywatna	dobry
		dom nr 30	murowany, początek XXw.	prywatna	dobry
Grochowiska		stodoła	murowana, początek XXw.	prywatna	dobry

Szlachec- kie					
Izdebno		dawniej szkoła	murowana, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
Lubcz		szkoła	murowana, XIX/XXw.	gminna	dobry
		kapliczka przy- drożna	na terenie ko- ścielnym, ka- mienna, I ćwierćwiecze XXw.	kościelna	dobry
Mięcie- rzyn		szkoła	nr 47, muro- wana, 1909r.	gminna	dobry
		dom	murowany, 1914r.	gminna	dobry
		zespół fol- warczny	koniec XIXw.	prywatna	dobry, budynki magazynowe zaniedbane
Nie- dźwiady		dom nr 15	murowany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
		zespół dworsko - fol- warczny	II połowa XIXw/XXw.	prywatna	dobry
Recz		zespół dworski	a. dwór, muro- wany, II po- łowa XIXw, b. park, XIXw.	prywatna	zaniedbany
		wiatrak holender- ski	drewniany, 1937r.	prywatna	ruina
Rogowo		zespół dworski	a. dwór, muro- wany, około 1830r., b. gorzelnia, własność, mu- rowany, począ- tek XXw, c. pozostałości parku, XIXw.	gminna gorzelnia - Agencja Nierucho- mości Rol- nych	dobry, gorzelnia zaniedbana
	Bydgoska	dom nr 5	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 4	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
	Gnieźnień- ska	dom nr 5	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
	Kolejowa	dom nr 1	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 3	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 4	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 6	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry

		dom nr 17	murowany, 1909r.	prywatna	dobry
		dom nr 21	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
	Kościelna	dom nr 2	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 4	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 5	obecnie apteka, murowany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 6	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 7	murowany, XIX/XXw	prywatna	dobry
		dom nr 8	murowany, 1904r.	gminna	dobry
	Plac Po- wstańców Wielkopol- skich	dom nr 1	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 2	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 3	murowany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 4	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 6	murowany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 8	murowany, 1910r.	prywatna	dobry
		dom nr 15	murowany, 2 pół. XIXw	BS Strzelno	dobry
		dom nr 22	murowany, ko- niec XIXw.	prywatna	dobry
		dom nr 25	murowany, ko- niec XIXw.	prywatna	zaniedbany
		dom nr 26	murowany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 30	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		dom nr 31	murowany, po- czątek XXw.	prywatna	dobry
		mleczar- nia	ul. Kolejowa nr 18, murowana, 1904r.	prywatna	dobry
		młyn	ul. Kolejowa nr 3, murowany, 1928-1929r.	prywatna	dobry
		zespół rzeźni	ul. Kościelna nr 3, a. rzeźnia, murowana, po- czątek XXw,	prywatna	dobry

			b. dom, murowany, początek XXw.		
		figura Św. Jana Nepomucena	kamienna, II połowa XIXw.	kościelna	dobry
Ryszewo		dawniej szkoła	murowana, początek XXw.,	gminna	dobry
		zagroda nr 5	częściowo rozebrana, a. dom, murowany, początek XIXw, b. budynek gospodarczy, murowany, 1909r.	prywatna	zaniedbana
		dom nr 1	murowany, początek XXw, przebudowany	prywatna	dobry
		dom nr 4	drewniany początek XXw.	prywatna	dobry
Rzym		dom	murowany, XIX/XXw.	prywatna	dobry
		zespół folwarczny	koniec XIXw.	prywatna	zaniedbany
Skórki		dawniej szkoła	murowany, XIX/XXw.	gminna	dobry
		kapliczka	murowana – kamienna, I ćwierćwiecze XXw.	kościelna	dobry
Szkółki		szkoła	obecnie dom mieszkalny, murowany, 2 połowa XIXw.	prywatna	dobry
Wiewiórczyn		szkoła	murowany, 1908r.	prywatna	dobry
Złotniki		figura	kamienna, początek XXw.	prywatna	dobry

Cmentarze znajdujące się na terenie gminy.

Lp.	Miejscowość	Wyznanie	Własność	Nr działki	Obszar	Stan
1	Cegielnia	ewangelicki	gminna	2	0,13 ha	Cmentarz znajduje się na środku pola uprawnego. Jest zarośnięty, widać jedynie 2 nagrobki, w tym jeden z tablicą przy brzegu zagajnika (Adoline Roepke + 1926r.).
2	Czewujewo	rzymsko – katolicki parafialny powiatowy ewangelicki	kościelna	191/2 190/2	0,34 ha 0,30 ha	Cmentarz w dobrym stanie.
3	Gościeszyn	rzymsko – katolicki parafialny	kościelna	116/1 116/2	0,18 ha 0,20 ha	Cmentarz w dobrym stanie.
4	Gościeszyn	rzymsko – katolicki kościelny	kościelna	109/8	teren kościoła	Cmentarz w dobrym stanie.
5	Gościeszyn	ewangelicki	prywatna	78/1	teren prywatny w ramach większej całości	Cmentarz znajduje się w środku pola uprawnego. Nie ma możliwości wejścia na jego teren, ponieważ jest całkowicie zarośnięty. Przez krzaki widać stojącą płytę.
6	Grochowska Księża	ewangelicki	gminna	226	0,08 ha	Cmentarz znajduje się na końcu wsi. Pozostały fragmenty nagrobków i bramy wjazdowej. Środki nagrobków zostały rozkopane. Na cmentarzu i w dziurach w nagrobkach znajduje się mnóstwo śmieci. Pozostała część cmentarza zakrzewiona
7	Izdebno	ewangelicki	gminna	91	0,20 ha	Cmentarz znajduje się przy drodze na wzgórzu. W bluszczach i pomiędzy krzakami

						widać destrukty nagrobków. Istnieją też resztki tablic (Herman, Otto, Erich Petznik +1909).
8	Lubcz	rzymsko – katolicki parafialny	kościelna	134	0,52 ha	Cmentarz w dobrym stanie.
9	Lubcz	rzymsko – katolicki kościelny	kościelna	153/1	teren kościoła	Cmentarz zaniedbany.
10	Łaziska	ewangelicki	Nadleśnictwa Gołąbki			Cmentarz znajduje się w środku lasu. Nagrobki są prawie całkowicie zarośnięte.
11	Mięcierzyn	ewangelicki	gminna	137	0,10 ha	Cmentarz znajduje się w zagajniku przy drodze. Na cmentarzu znajdują się nagrobki, tablice (Agnes Heidemann +1902, tablica z utraconymi bokami, tablica bez dat) i 3 ogrodzenia metalowe oraz elementy bramy.
12	Niedźwiady	ewangelicki	gminna	141	0,88 ha	Cmentarz znajduje się przy drodze. Zachowane są elementy bramy wjazdowej. Wewnątrz znajduje się kilka nagrobków i tablic (Uecker + 1927) pokrytych ogromną ilością bluszczu.
13	Recz	ewangelicki	gminna	106	0,24 ha	Cmentarz znajduje się przy drodze na wzniesieniu. Nagrobki i tablice (Auguste Johanness Koppe + 1917) są zarośnięte i pokryte bluszczem.
14	Rogowo	rzymsko – katolicki kościelny	kościelna	1163 1164	0,81 ha 0,52 ha	Cmentarz w dobrym stanie.
15	Skórki	ewangelicki	gminna	147	0,76 ha	Cmentarz znajduje się przy drodze. Widać elementy bramy wjaz-

						dowej. Z tyłu cmentarza duża ilość zarośniętych nagrobków.
16	Skórki	rzymsko-katolicki	gminna	91	teren prywatny w ramach większej całości	Jest to Miejsce Pamięci Narodowej otoczone opieką patrona i opiekuna
17	Szkółki	ewangelicki	gminna	14	0,13 ha	Cmentarz w środku wsi. Widać na nim elementy bramy wjazdowej, elementy metalowego ogrodzenia i krzyż. Cmentarz całkowicie zarośnięty.
18	Wiewiórczyn	ewangelicki	gminna	21/2	0,24 ha	Cmentarz znajduje się na końcu wsi. Zachowane są nagrobki i tablice (Adam Jahnke +1929) oraz elementy ogrodzenia.
19	Wiktorowo	ewangelicki	gminna	1229	0,96 ha	Cmentarz znajduje się na końcu wsi, przy przystanku autobusowym. Znajduje się na nim dużo nagrobków, są też tablice nagrobne (Helene Rogall +1922, Maria Knecht +1930). Na nagrobkach rosną krzewy.
20	Złotniki	ewangelicki	prywatna	13/1	0,12 ha teren prywatny	Cmentarz całkowicie zniszczony i zarośnięty. Być może leżące tam elementy muru są elementami bramy wjazdowej.

Zabytki o największym znaczeniu dla gminy

Gmina Rogowo „bogata” jest w zabytki sakralne oraz dworsko – parkowe. Na jej terenie znajdują się zabytki rejestrowe oraz ewidencjonowane, które zasługują na szczególną uwagę i mają największe znaczenie historyczne oraz turystyczne dla gminy. Do nich należy kościół parafialny pw. Św. Doroty, położony w Rogowie przy drodze prowadzącej do Janowca Wielkopolskiego. Zbudowany jest w stylu klasycystyczno – neogotyckim na niewielkim wzniesieniu – w miejscu dawnego grodu, między trzema jeziorami. Historia parafii rogowskiej sięga XII wieku. Pierwszy kościół wybudowano w Rogowie w II połowie XIII wieku. Już w tym okresie istniała odrębna parafia. Kościół ten założyli oraz uposażyli Grzymalicy. Wzniesiony był on z drewna i utrzymywał się w dobrym stanie przez kilka wieków. Jednakże w wieku XIX wyłoniła się potrzeba budowy nowego kościoła. Fundatorem murowanej świątyni, którą podziwiamy do dziś, był właściciel miejski Józef Korytowski. Budowę ukończono w 1831 roku, wówczas też nastąpiła konsekracja kościoła.

Na terenie cmentarza od północnej strony kościoła znajduje się mauzoleum rodziny Schedlin – Czarlińskich oraz zabytkowa dzwonnica wzniesiona w XIX wieku, wewnątrz której zawieszono dwa dzwony. Kaplica grobowa rodziny Schedlin – Czarlińskich, właścicieli majątku w Złotnikach, wzniesiona została w latach 30 – tych XX wieku, być może w miejscu wcześniejszej kaplicy lub wcześniejszych pochówków tej rodziny. Mauzoleum składa się z krypty, nad którą nadbudowano wejście w formach architektury lat 30 – tych XX wieku, które otoczone jest klasycyzującą kolumnadą.

Do niezwykle urokliwych zabytków Gminy Rogowo należy kościół filialny pw. Św. Katarzyny w Skórkach – malowniczo położonej wsi wzdłuż rzeki Wełny, pomiędzy Jeziorem Tonowskim i Jeziorem Kołdrąb. Drewniana kapliczka konsekrowana w 1856 roku usytuowana jest w pobliżu centrum Skórek (na półwyspie). Kaplica została zbudowana z bali o konstrukcji zrębowej. Kościół ma charakter orientalny i jest wzniesiony na planie wydłużonego prostokąta. Wewnątrz znajduje się późnobarokowy ołtarz z II poł. XVIII wieku. Obecna drewniana kaplica stoi na miejscu kościoła ufundowanego w XIV w. przez właścicieli – Nałęczów.

Zabytkiem zasługującym na uwagę jest także kościół parafialny pw. Św. Mateusza w Lubczu. Jego budowę rozpoczęto 1 maja 1907 roku, po pożarze, który wybuchł 16 maja 1902 roku i zniszczył prawie połowę wiejskich zabudowań oraz całkowicie strawił drewniany kościół. Nowy, poświęcony w 1908 roku wzniesiony został w stylu neoromańskim i posiada charakterystyczne sklepienie czaszą prezbiterium, pierwotnie polichromowane oraz bogatą stolarzkę drzwiową. W 1949 roku dobudowano do kościoła kaplicę Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Nieprzeciętnym zabytkiem sztuki sakralnej Gminy Rogowo jest wyposażenie kościoła pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Gościeszynie, a przede wszystkim piękny obraz Madonny z Dzieciątkiem w Ogrodzie Mistycznym, słynący z cudów. Jest to obraz gotycki, malowany na desce, na podkładzie płóciennym. W 1994 roku obraz ten został skradziony, odnaleziony po czterech latach poszukiwań.

Warto zaznaczyć, iż kościółek w Skórkach oraz kościół w Gościeszynie leżą na „Szlaku Pałuckich Kościołów”, zaś dodatkowo obiekt w Skórkach na szlaku Pałuckich Kościołów Drewnianych.

Na terenie Gminy Rogowo znajdują się także założenia dworsko – parkowe. Do najciekawszych architektonicznie i najlepiej utrzymanych należy dwór w Grochowiskach Szlacheckich usytuowany po północnej stronie drogi z Rogowa do Gąsawy. Wybudowany został około 1780 roku przez ówczesną właścicielkę Grochowisk - Teofilę Korytowską. Położony jest na płaskim terenie i otoczony z trzech stron parkiem. W południowo – zachodniej części, nieopodal dworu, znajduje się staw. Do wolnostojącego budynku wiedzie aleja dojazdowa poprzedzona słupami – pozostałością po starej bramie. Południowo – zachodnia część parku ogrodzona jest od drogi jedynym zachowanym fragmentem kamiennego muru.

Ponadto wśród zabytków rejestrowych znajdują się także pałace w Złotnikach oraz Woli, które obecnie stanowią własność prywatną.

Dwór w Złotnikach usytuowany jest w obrębie rozległego założenia dworko – parkowego w centrum wsi Złotniki. Pierwsza wzmianka o majątku pojawiła się w XVI wieku. W latach międzywojennych właścicielami dworu była rodzina Czarlińskich. Z czasów powstania dworu pochodzi także park z zachowanym do dzisiaj czytelnym układem alejek z drogą dojazdową wysadzoną szpalerem drzew.

Dwór w Woli położony jest przy drodze po jej południowo – zachodniej stronie. Do zabytku prowadzi gruntowa droga dojazdowa. Po północno – wschodniej stronie pałacu rozciąga się park.

Archeologia

Na terenie gminy Rogowo zidentyfikowano 208 stanowisk archeologicznych (wykaz - tabela str. 2). Pochodzą one z różnych epok począwszy od epoki kamienia do okresu nowożytnego. Ich funkcję określono jako: punkt osadniczy, ślad osadniczy, osada, a także obozowisko lub cmentarzysko.

Ponadto zlokalizowane są dwa grodziska (wykaz - tabela str. 2). Na uwagę zasługuje wpisana do rejestru zabytków osada obronna związana z kulturą łużycką w Izdebnie.

W związku z nasileniem zjawiska nielegalnego poszukiwania zabytków archeologicznych przy pomocy wykrywaczy metali należy zwracać uwagę na zasady postępowania przy poszukiwaniu i wydobywaniu obiektów zabytkowych ukrytych w ziemi, które reguluje ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań archeologicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych.

Obserwuje się również coraz liczniejsze przypadki nielegalnej penetracji (w sposób wyżej opisany) stanowisk archeologicznych, dlatego konieczne jest zwrócenie uwagi mieszkańcom gminy na problem nielegalnych poszukiwań. Niezbędna jest kontrola osób prowadzących prace ziemne czy też korzystających z wykrywacza metali pod kątem dopełnienia w/w przepisów i posiadania pozwolenia Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Umożliwi to wyeliminowanie jednego z zagrożeń dla dziedzictwa archeologicznego, jakim jest nielegalne poszukiwanie zabytków archeologicznych i obrót nimi.

VII. OCENA STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY – ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ

<i>Mocne strony</i>	<i>Słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> • usytuowanie gminy na terenie o dużych walorach przyrodniczo - krajobrazowych, ze względu na liczne jeziora (Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Rogowskich), duże kompleksy leśne • jakość środowiska naturalnego niewpływająca niekorzystnie na stan zabytków • dobrze zachowane zabytki wpisane do rejestru zabytków : założenie dworsko-parkowe w Grochowiskach Szlacheckich, budynki sakralne (kościół w Lubczu, Rogowie, Gościeszynie oraz kaplica w Skórkach) • korzystne położenie ze względu na bliskie sąsiedztwo Szlaku Piastowskiego • położenie Kościoła w Skórkach na szlaku Pałuckich Kościołów Drewnianych • stosunkowo dobrze zachowana większość obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków • liczne występowanie stanowisk archeologicznych dwóch zabytków archeologicznych w Reczu i Izdebnie • funkcjonowanie Gminnego Domu Kultury, przy którym działa zespół folklorystyczny „Aster” oraz sekcja hafciarska min. haftu pałuckiego publikacje książkowe, broszury informacyjne na temat gminy • udostępnienie do naukowego badania wszelkich informacji dotyczących zabytków i stanowisk archeologicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak dostępu do niektórych obiektów (własność prywatna) • brak możliwości ochrony konserwatorskiej i wsparcia finansowego zabytków niewpisanych do rejestru zabytków • brak wystarczających nakładów finansowych na ochronę zabytków • brak integracji środowisk działających w obszarze dziedzictwa • niska świadomość społeczeństwa dotycząca problematyki ochrony zabytków (w szczególności dotyczy obiektów mieszkalnych i gospodarczych) • brak świadomości mieszkańców miejscowości o występowaniu zabytkowych obiektów (szczególnie w przypadku ewidencji) • brak oznakowania cennych obiektów kulturowych • zanikanie gwary pałuckiej • brak imprez o ponadregionalnym zasięgu • niedostateczne wykorzystanie potencjału turystycznego • niewystarczająco rozwinięta, infrastruktura turystyczna • mała liczba gospodarstw agroturystycznych • niezadawalająca promocja lokalnych atrakcji turystycznych oraz zabytków na szerszą skalę przy wykorzystaniu nowoczesnych technik informatycznych

<i>Szanse</i>	<i>Zagrożenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja ekonomiczna i społeczna wokół działalności związanej z promowaniem i ochroną zabytków • podniesienie atrakcyjności turystycznej z wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego • uwzględnienie potrzeb ochrony dziedzictwa kulturowego w dokumentach strategicznych na szczeblu gminnym • wspieranie inicjatyw społecznych mających na względzie troskę o dziedzictwo kulturowo-historyczne, • wspieranie lokalnych grup działania w tym LGD Pałuki oraz Kół Gospodyń Wiejskich • promowanie grup przywracających dawne zwyczaje regionalne (np. muzyczne, taneczne) • zaangażowanie placówek oświaty - kulturalnych w działalność informacyjno – edukacyjną i promocyjną w zakresie wartości i ochrony dziedzictwa kulturowego (wystawy, warsztaty, pracownie, szkolenia, wykłady) • nowoczesne techniki informatyczne stwarzające możliwość prezentacji dziedzictwa kulturowego na szerszą skalę oraz jego cyfryzację 	<ul style="list-style-type: none"> • trudny dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania opieki nad zabytkami • degradacja niektórych zabytków w wyniku niepodjęcia działań konserwatorskich oraz zużycia technicznego • klęski i zagrożenie zdarzeniem losowym • przebudowa/remont istniejących budynków bez uwzględnienia ich architektonicznych walorów- zatarcie wyjątkowego charakteru historycznych obiektów • małe zainteresowanie turystów zabytkami i obszarami zabytkowymi ze względu na brak wyeksponowania turystycznego zabytków położonych na terenie gminy • niewystarczająca promocja zabytków, w tym przy wykorzystaniu Internetu • brak skutecznej egzekucji prawa

**VIII.ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE: PRIORYTETY, KIERUNKI I DZIAŁANIA
I ZADANIA**

PRIORYTET NR I	
Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno – gospodarczego gminy	
Kierunki działań	Zadania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy ich stanu	<ul style="list-style-type: none"> • informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na odnowę zabytków • uporządkowanie terenów dawnych cmentarzy ewangelickich, usytuowanych na terenach gminnych
Podjęcie działań mających na celu wyeksponowanie zabytków	<ul style="list-style-type: none"> • ustalenie z właścicielami wykazu obiektów udostępnianych w celach turystycznych • oznakowanie obiektów udostępnianych w celach turystycznych oraz cmentarzy ewangelickich położonych na terenach gminnych • opracowanie tablic informacyjnych na zewnątrz obiektów wpisanych do rejestru zabytków, zawierających podstawowe dane historyczne o zabytkach

PRIORYTET NR II	
Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego	
Kierunki działań	Zadania
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie ochrony dóbr kultury, w tym uwzględnienie stref ochrony konserwatorskiej • przeciwdziałanie samowolom budowlanym, przy obiektach o walorach zabytkowych • przeciwdziałanie nielegalnym przebudowom budynków o cechach zabytkowych, prowadzącym do zanikania tradycyjnych cech zabudowy
Ochrona obszaru kulturowego – historycznego gminy	<ul style="list-style-type: none"> • bieżące dokonywanie przeglądów zabytków na terenie gminy z udziałem rad sołeckich • rozpoznanie i monitorowanie zabezpieczeń przed pożarem najcenniejszych obiektów zabytkowych

PRIORYTET NR III Dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości	
Kierunki działań	Zadania
Dokumentacja oraz promocja dziedzictwa kulturowego gminy	<ul style="list-style-type: none"> • aktualizacja programów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego dla zabytków rejestrowych • wykonanie nowej dokumentacji fotograficznej wszystkich istniejących obiektów zabytkowych • weryfikacja i uzupełnienie kart ewidencyjnych zabytków o uzyskane dane merytoryczne i dokumentację fotograficzną • weryfikacja informacji dotyczących zabytków przy ewentualnym opracowywaniu folderu promującego gminę
Edukacja i popularyzacja wiedzy o dziedzictwie kulturowym gminy	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja akcji społecznych mających na celu poznanie dziedzictwa kulturowego gminy • włączenie zagadnień informacyjno-edukacyjnych i promocyjnych w zakresie wartości i ochrony dziedzictwa kulturowego do działalności placówek oświatowo-kulturalnych (szkoły, biblioteka, dom kultury) • organizowanie konkursów mających na celu edukację w zakresie konieczności dziedzictwa kulturowego • wspieranie rozwoju lokalnych inicjatyw społecznych w zakresie podtrzymania tradycji kulturowej
Dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy	<ul style="list-style-type: none"> • weryfikacja informacji o zabytkach na portalu gminy www.rogowo.paluki.pl • multimedialna prezentacja wybranych zabytków przy wykorzystaniu technik informatycznych • przedłożenie wykazu zabytków w danym sołectwie sołtysom i właścicielom zabytków, udostępnianie do naukowego badania wszelkich informacji dotyczących zabytków i stanowisk archeologicznych

IX. INSTRUMENTARIUM REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Gminny program opieki stanowi podstawę do podejmowania szeregu działań związanych z ochroną dóbr kultury i dziedzictwa kulturowego w okresie czterech lat po przyjęciu Programu przez Radę Gminy Rogowo. Wdrażanie i realizacja Programu jest procesem długotrwałym i odbywa się przy współdziałaniu wielu osób i instytucji. Zadania wynikające z Programu winny być wykonywane za pomocą:

- instrumentów prawnych wynikających z przepisów ustawowych (włączanie zagadnień ujętych w Programie do obowiązujących i realizowanych w Gminie, programów strategii i planów, które decydują o kierunku i rozwoju Gminy oraz powiązanie ich z działaniami postulowanymi w Programie),
- instrumentów finansowych (korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich, dotacje, subwencje, dofinansowania),
- instrumentów społecznych (m. in. działania edukacyjne, promocyjne, współpraca z organizacjami społecznymi i wyznaniowymi),
- instrumentów koordynacji (m.in. poprzez realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich strategiach, planach rozwoju lokalnego itp.),
- instrumentów kontrolnych (m.in. bieżąca aktualizacja gminnej ewidencji zabytków, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zachowania dziedzictwa kulturalnego).

X. ZASADY OCENY REALIZACJI PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wójt Gminy Rogowo ma obowiązek sporządzania co dwa lata sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami i przedstawienia go radzie Gminy Rogowo.

Wykonanie sprawozdania powinna poprzedzić ocena poziomu realizacji Programu uwzględniająca:

- wykonanie zadań przyjętych do realizacji w okresie czteroletnim obowiązywania Programu,
- efektywność ich wykonania.

Ustalono następujące kryteria oceny realizowanych zadań:

PRIORYTET	KRYTERIUM OCENY
Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno – gospodarczego gminy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przekazanych informacji dotyczących możliwości pozyskania środków zewnętrznych na odnowę zabytków oraz wartość wykonanych prac • liczba uporządkowanych cmentarzy • liczba oznakowanych obiektów udostępnionych w celach turystycznych oraz cmentarzy ewangelickich • liczba opracowanych tablic informacyjnych o obiektach wpisanych do rejestru zabytków
Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> • ocena aktualności studium oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego m.in. pod kątem aktualności zapisów w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej • ilość dokonanych przeglądów zabytków znajdujących się na terenie gminy • liczba obiektów posiadających zabezpieczenia przed pożarem
Dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wydanych publikacji dotyczących zabytków • ocena stopnia aktualizacji gminnej ewidencji zabytków oraz programów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego dla zabytków rejestrowych • ocena aktywności placówek oświatowo-kulturalnych w zakresie działalności edukacyjno – promocyjnej poświęconej tematyce dziedzictwa kulturowego gminy (wystawy, warsztaty, warsztaty, zajęcia lekcyjne, pracownie) • liczba akcji społecznych zorganizowanych na terenie Gminy Rogowo • liczba konkursów dotyczących dziedzictwa kulturowego gminy • ocena wsparcia inicjatyw społecznych w zakresie podtrzymywania tradycji kulturowej

XI. ŹRÓDŁA FINASOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Zgodnie z zapisem art. 73 osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna będąca posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru zabytków albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie może ubiegać się o dotacje celową z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku. Dotacje takie przyznawane są przez ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego lub wojewódzkiego konserwatora zabytków właściwego dla terenu, na którym zlokalizowany jest obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków. Z tych dwóch źródeł finansowania można korzystać niezależnie.

Działania programu mogą być finansowane również przez:

- środki budżetowe Gminy Rogowo na realizację zadań własnych,
- dotacje i fundusze celowe rządowych i pozarządowych programów pomocowych,
- środki prywatne np. osób fizycznych, prawnych, związków wyznaniowych itp.,
- środki Unii Europejskiej.

Fundusze europejskie są szansą na dalszy rozwój kultury. W latach 2014-2020 przeznaczono na w/w cel ok. miliard euro w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalnych Programów Operacyjnych. Finansowanie obejmuje inwestycje mające na celu ochronę dziedzictwa kulturowego, w szczególności obiektów wskazanych na Liście Dziedzictwa UNESCO oraz obiektów zabytkowych ważnych z punktu widzenia rozwoju kraju lub regionu, a także inne projekty przyczyniające się do rozwoju zasobów kultury. Kwota przeznaczona na konkursy w obszarze kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 szacowana jest na ponad 1 mld zł środków Unii Europejskiej.